

TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN GEMEENTEFONDS / SEPTEMBERCIRCULAIRE 2025

Bedragen x € 1.000						
Onderwerp	2025	2026	2027	2028	2029	Toelichting (let op: bedragen in deze kolom zijn op landelijk niveau)
Regionaal						
Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)	340	340	340			In het NPVR werken het Rijk en 11 regio's langjarig samen aan het vergroten van de brede welvaart. In de periode 2025-2027 worden procesmiddelen beschikbaar gesteld voor de 11 regio's binnen het NPVR. Elke regio krijgt een vaste jaarlijkse bijdrage voor de totstandkoming van de regioplannen en uitvoeringsagenda's die bijdrage aan de agenda van het NPVR. Er is jaarlijks € 3,3 miljoen beschikbaar voor gemeenten.
Beschermd Wonen (IU)	129	324	453	453	453	Ten behoeve van de volume indexatie 2026 wordt er structureel € 14,9 miljoen toegevoegd aan de Integratie Uitkering Beschermd wonen. Hiermee wordt voor de volume Arbeidsmarktregio: Om arbeidsmigranten goed te kunnen bereiken is het noodzakelijk dat zelforganisaties (organisaties ontstaan vanuit de doelgroep) en sleutelpersonen nauw betrokken worden. Om deze aanpak te ondersteunen is een bedrag van € 405.000 beschikbaar. Het bedrag wordt evenredig verdeeld over de deelnemende arbeidsmarktregio's en verstrekt aan de centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's. De regio's konden hiervoor een aanvraag doen.
Work in Nederland (DU)	35					
Versterking arbeidsmarktregio's (DU)					248	Arbeidsmarktregio: In de meicirculaire 2025 zijn de middelen voor de verhoging voor de jaren 2025-2028 opgenomen (zie paragraaf 3.2.8 van de meicirculaire 2025). Nu wordt vanaf 2029 een structurele bijdrage van € 8,8 miljoen per jaar aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor wat betreft de verdeling wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd als voor de eerdere jaren.
Totaal regionaal	503	663	792	453	701	
Lokaal						
Pilot dakloze EU-burgers	300					In 2025 wordt € 7 miljoen beschikbaar gesteld voor de specifieke aanpak voor dakloze Europese Unie (EU)-burgers, conform het Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers. Dit betreft een voortzetting van de pilot dakloze EU-burgers (zie paragraaf 3.2.2b van de meicirculaire 2024). Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld aan de 6 pilotgemeenten: Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht en Venlo. Het bedrag wordt via het objectieve verdeelmodel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) over de 6 gemeenten verdeeld.
Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)	15	17	17	17	17	Door de toekenning van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) wijzigt de omvang van de decentralisatie-uitkering 'Impulsbudget sociale infrastructuur'. Ook is de verdeling vanaf 2026 bijgewerkt op basis van veranderingen in samenwerkingsverbanden en de nieuwste gegevens voor de verdeelmaatstaf. Deze decentralisatie-uitkering loopt van 2025 tot en met 2034 (zie ook paragraaf 3.2.3 van de meicirculaire 2025). In 2025 gaat het om € 1,7 miljoen en vanaf 2026 tot en met 2034 om € 1,5 miljoen.
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	41	51	51	40		De VNG, namens de gemeenten, en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zijn overeengekomen (in het bestuurlijk omgevingsberaad van 24 oktober 2024) dat bepaalde taken van het vervolg op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) door gemeenten worden uitgevoerd. Het gaat om wettelijke taken op het terrein van de omgevingsveiligheid. Het gaat om een bedrag van € 3,9 miljoen in 2025, € 4,9 miljoen in 2026 en in 2027 en € 3,8 miljoen in 2028. De verdeling is gebaseerd op de gemeentelijke verdeelsleutel Externe Veiligheid (gebaseerd op aantal risicobronnen en inwonersdichtheid).
Implementatie Participatiewet in balans	259	112	27	8	8	Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. In totaal wordt € 58,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Er wordt € 55,5 miljoen beschikbaar gesteld in de periode 2025-2030 ten behoeve van de implementatie van deze wet. Deze € 55,5 miljoen is inclusief een bijdrage voor de regeling Verrekenen. De bijdrage voor de regeling Verrekenen start in 2026 met € 500.000. Vanaf 2027 gaat het om een structurele bijdrage van € 1 miljoen per jaar. Er wordt € 600.000 beschikbaar gesteld in 2025 en € 1 miljoen in 2026 en 2027 ten behoeve van het verstrekken van de premie arbeidsinschakeling voor jongeren.
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	343					Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen.
Rijksvaccinatieprogramma	14					Per 1 januari 2025 worden er op advies van de Gezondheidsraad verschillende wijzigingen aangebracht in het vaccinatieschema van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De budgettaire impact van de wijzigingen in het vaccinatieschema van het RVP verschilt in de periode 2025 t/m 2029 per jaar. De kosten voor gemeenten stijgen in de gehele periode 2025 tot en met 2029 in totaal met € 2,3 miljoen. Dit bedrag wordt voor de hele periode in één keer in 2025 toegevoegd. Vanaf 2030 gaat het jaarlijks om € 300.000.
Wet integrale suïcidepreventie		58	58	59	59	Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiertoe wordt vanaf 2026 jaarlijks € 10 miljoen beschikbaar gesteld.

Onderwerp	2025	2026	2027	2028	2029	Toelichting (let op: bedragen in deze kolom zijn op landelijk niveau)
Toezicht gastouderopvang		12	16	16	13	De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. De nieuwe kwaliteitseisen gaan gelden vanaf 1 juli 2026. De wetswijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. Deze middelen worden nu toegevoegd aan de algemene uitkering en kunnen worden aangewend voor toezicht en handhaving in voorbereiding op de nieuwe kwaliteitseisen, bijvoorbeeld voor training/scholing. Het gaat om € 1,4 miljoen in 2026, € 2,2 miljoen in 2027 en 2028 en daarna aflopend naar € 1,8 miljoen in 2029 en structureel € 1,7 miljoen vanaf 2030. De reeks kent ook een incidentele component voor de uitbreiding van de duur van het eerste inspectiebezoek.
Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp		179	148	148	147	Dit betreft op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor loon- en prijsbijstelling die samenhangen met de voor Jeugdzorg gereserveerde middelen uit het Coalitieakkoord Rutte IV. De middelen voor de jaren 2024 en 2025 zijn reeds in de meicirculaire 2023 aan de algemene uitkering toegevoegd. Nu worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld. Het gaat om € 23,5 miljoen in 2026, € 19,2 miljoen in 2027 en 2028 en € 19 miljoen structureel vanaf 2029.
Register Externe Veiligheidsrisico's	2	2				Het ministerie van IenW is met medeoverheden verantwoordelijk voor het beheer van het REV (zie ook paragraaf 3.2.8 van de decembercirculaire 2024). Gemeenten ontvangen via deze decentralisatie-uitkering een bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het inregelen van de beheerwerkzaamheden voor de Kwetsbare gebouwen en locaties (KGL)-module binnen het REV. De bijdrage is bedoeld voor het inregelen en het mee uitwerken van een efficiënte beheeraanpak, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van bestaande (basis)registraties. Het gaat om een jaarlijks bedrag van € 850.000 voor de jaren 2025 en 2026. De middelen worden evenredig over alle gemeenten verdeeld.
Spreidingswet	63					Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken (zie ook paragraaf 3.2.3 van de decembercirculaire 2024). Zij ontvangen hiervoor middelen vanuit het gemeentefonds. Voor gemeenten is er een bijdrage van in totaal € 15,3 miljoen beschikbaar. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente.
Participatie (IU)	198	213	227	1	1	Rijksbijdrage Beschut Werk: In de periode 2025-2027 wordt in totaal ruim € 110 miljoen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie (LKS) bij beschut werk te verbeteren. Uit onderzoek blijkt dat de loonwaardesystematiek die hier nu voor wordt gebruikt, veelal leidt tot een overschatting van de loonwaarde en daarmee tot een te lage vaststelling van de LKS. In de Tweede Kamerbrief ‘Voortgang sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk’ is aangekondigd dat voor werknemers met een indicatie beschut werk een forfaitaire loonkostensubsidie (vaste vergoeding voor gemiste loonkosten) zal worden ingevoerd. De hoogte van de forfaitaire LKS wordt vastgesteld op 68%. Dit is zo’n 11%-punt hoger dan het huidige gemiddelde LKS-percentages. Het kabinet heeft hiertoe bij Voorjaarsnota 2025 € 34,3 miljoen (2025) oplopend naar € 90,1 miljoen structureel (vanaf 2048) vrij gemaakt. De oploop is het gevolg van de geraamde toename van het aantal beschut werkers. Deze maatregel vergt een wetswijziging die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Tot het moment dat de wetswijziging is gerealiseerd worden de extra middelen toegevoegd aan de Rijksbijdrage beschut werk via de IU Participatie. Na de inwerkingtreding van de wijziging zullen de extra middelen onderdeel worden van het budget voor de bijstand en loonkostensubsidies.
Aanpak laaggeletterdheid (DU)		12	12	12		De verdeling van de decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid is voor 2026-2028 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere CBS-gegevens (zie ook paragraaf 3.2.10 van de meicirculaire 2025). In bijlage 3.3.4 is de verdeling voor de decentralisatie-uitkering Aanpak laaggeletterdheid opgenomen voor 2026-2028.
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		4.451				De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. In 2026 wordt een bedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Van dit bedrag wordt € 30,5 miljoen in een volgende circulaire verdeeld op basis van een nog vast te stellen verdeelsleutel. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Deze decentralisatie-uitkering bestaat uit basisfinanciering en planfinanciering. Alle gemeenten ontvangen basisfinanciering voor de vergroting van hun capaciteit. Daarnaast zijn aanvullend middelen beschikbaar voor gemeenten die in 2024 of 2025 planfinanciering hebben aangevraagd voor bijvoorbeeld het instellen van een zero emissie-zone, het aanleggen van zonneweiden of windparken en het aardgasvrij maken van woningen.
Overheidsbrede Dienstverlening		92	92	92	92	De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de DU Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 15,4 miljoen beschikbaar.
Totaal lokaal	1.235	5.199	648	392	338	
Totaal taakmutaties	1.738	5.862	1.440	845	1.039	